

LIDÉN I ATEN

GUNNAR LIDÉN
lideniaten@gmail.com

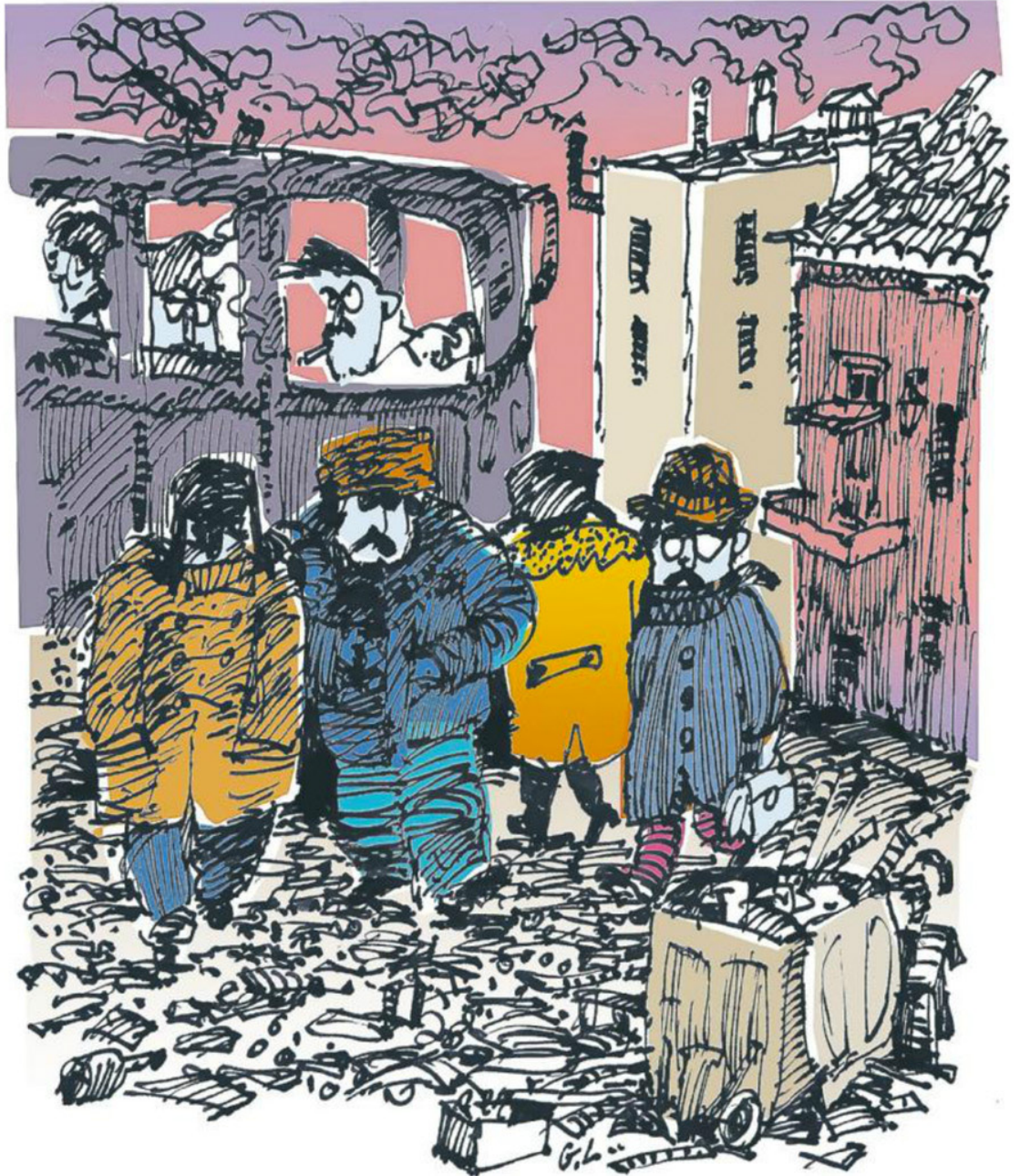
Förbjudet – för alla andra

Efter en decemberdag på Rhodos i återvänder jag till Plaka i centrum. Jag vänder mig till min fru och säger att det var väldigt vad den här bilen luktar avgaser. Tror du att det är något fel på bilen? Nej, svarar hon, det är chauffören som röker, ser du inte det? Han håller en liten hemrullad cigarett som han smygröker ut genom bilfönstret. Det luktar gamla sopor och när vi närmar oss Syntagma börjar mina ögon att rinna. Roken från kaminer och bilar sticker i halsen och jag längtar tillbaka till den klara luften på Rhodos. Det kommer att bli en ny rök vinter i Athen.

Hälöga och hängiga klagade mina vänner på dålig nattsömn. Den här tiden på året går det aldrig att lita på väderreportererna. Spår de vackert väder, så regnar det. Och siar de om en lugn och solig dag, så slår åskan ner i huset mitt emot, så varenda bilalarm går igång. Det går inte att sova lugnt när stolar och bord flyger omkring på takterrassen. Medan jag gömmer huvudet i kudden, hör jag en blomkruka flyga i gatan och jag vet att jag borde gå upp och rädda det som räddas kan. Men regnet vråker ner och sängen är varm och jag är trött och vill bara att det ska gå över.

NU KOMMER VINTERN i Grekland och kylan kryper in i betongväggar och stengolv. Det är kallt i lägenheter och folk fryser. Fastighetsägarna har inte råd att köpa olja till värmepannan och hyresgästerna klagar. Den som har eldstad tänder en brasa. Allt som brinner ger lite värme. Men nu har staden bestämt att i vinter råder eldningsförbud i kaminer och spisar. Förra vintern var luften så dålig i Athen att det knappt gick att gå utomhus förrän det sved i ögon och hals. Över staden låg ett lock av rök från sopor och plast. Och sur ved. Runtom i Athen har vedlagren växt och försäljarna levererar till kunder som hoppas få det man har betalt för. Några kunder kör bil efter vedtransporten för att se till att inte delar av transporten hamnar på andra ställen efter vägen. Den grekiska misstänksamheten borrar sig in i minsta vedkubbe.

Ingen tror att eldningsförbudet kommer att följas i vinter. Förbudet gäller endast för alla andra. Inte för den som fryser. Lika lite som rökförbudet på tavernor och caféer åtljyds, så tar man även uppvärmningen med humor och uppfinningsrikedom. Visst går det att ställa en plåtkamin mitt i lägenheten, dra ett skorstenrör upp efter taket och göra hål i väggen och så är man av med den röken. Värre är det när man måste sota. Då blir det till att plocka ner hela härligheten och städa bort den

Det blir en ny rök vinter i Athen.

ILLUSTRATION: GUNNAR LIDÉN

svarta askan från både rör och möbler, väggar och golv.

I ATHEN HAR man stengolv och när vinterkylan kryper in i husen blir golven kalla som is. Kölden kryper upp genom fotsulan, in genom vristen och upp i smalbenet. Jag kan inte värja mig och hålla kylan borta. Där sitter jag och känner mig djupfrysad och längtar hem till lägenheten i Plaka där vi har trägolv och värmepanna i källaren som vi styr över själva. Nordvinden och Balkankylan har kommit för att stanna. Luften smakar is och

vedrök och jag förstår att ingen kommer att följa förbudet att elda i kamin denna vinter heller.

I norra Grekland har skolbarn, föräldrar och lärare demonstrerat för att få värme i skolsalarna. Kommunerna säger att de inte har pengar till att köpa eldningsolja. Det går ju inte att ha undervisning i iskalla klassrum och man undrar; vart har pengarna tagit vägen? Har kommunpolitikerna det lika kallt i sina hem som eleverna har i skolan? Det är något som inte stämmer och det ver-

kar som galenskap att införa förbud mot eldning i kaminer när det inte finns pengar till eldningsolja. Ved kan man ju alltid ta med sig hemifrån.

Det har fallit snö på bergen omkring Athen nu i mitten av december. Och kallare ska det bli. Jag hörde häromdagen om en hyresvärd som inte ville starta värmepannan förrän till jul. Jag kommer inte att vara i Athen under julhelgen, och då kommer värmen att slås på och jag måste betala fastän jag inte får någon glädje av det, sa min vän. Framförhållningen och pla-

neringen är obefintlig och det enda man kan lita på är att det kommer att bli kallt både ute och inne även denna vinter.

Att följa regler och förbud är inte grekernas starka sida. Man försöker att överleva och hålla sig varm och hitta på lösningar som går runt om alla hinder. På bussarna i Athen är det rökförbud. Det håller man på. Alla utom chauffören, som smygröker en cigarett med öppet fönstret. Att det drar kallt och passagerarna fryser det märker han inte. Förbudet gäller för alla andra, inte för just honom.